

sin Tid behandlede Sagen, betragtede dette som en given Forudsætning — maa erkjende, at den forelagte Opgave er bleven løst paa en i det Hele overordentlig heldig Maade. Skal Overgangen foregaa, saa er det vistnok i alle Henseender uafseligt, at den gennemføres med den størst mulige Energi i den mindst mulige Tid, og selve Tidspunktet kan jeg ikke negte er givet med en saadan Nødvendighed, at enhver Doelen nu let kunde komme til at medføre store Ulemper. Men endvidere tror jeg, at man ganske maa billige det Standpunkt, hvorpaa Kommissionen i det Hele har stiller sig. Den opgav ganske Tanken om at vilde udarbejde et universelt Myntsystem til Gjennemførelse. Den opgav endvidere Tanken om at tilraade en Sammenlutning med noget af de store bestaaende Myntsystemer; hvortil det engelske, det franske eller det tydske hentydes i denne Henseende. Kommissionen at frembyde Forsæde, som kunde lade de dermed forbundne Ulemper træde i Baggrunden. Jeg tror, at man i saa Henseende maa være særdeles tilfreds med det Resultat, der freikom, ligesom det jo ogsaa er ganske naturligt, at Spørgsmaalet om en Sammenlutning med Sverige og Norge maatte løses paa den Maade, som nu er foreslaaet, og skulde denne Sammenlutning finde Sted, maatte man ganske vist ogsaa underkaste sig de Ulemper, som ere forbundne med Regningsenhedens Vedtagelse og den Myntinddeling, som nu er bragt i Forslag. Der er i det Hele taget kun et af de væsentligste Punkter, med Hensyn til hvilket jeg for mit Vedkommende tror, at Resultatet er blevet mindre heldigt, eller med Hensyn til hvilket jeg endogaa vil sige, at jeg næver en afgjort Tvivl om, at Resultatet er det rette, men til dette Punkt skal jeg senere komme nærmere tilbage. Jeg siger: Nødvendigheden forudsat, maa det anerkjendes, at den hele i Forslag bragte Foranstaltning er ordnet paa den hensigtsmæssigste Maade, men selve Nødvendigheden maa jeg ogsaa erkjende nu er tilstede. Dog skynder jeg mig at tilføje, at, naar jeg er kommen til denne Erkjendelse, er det ikke, fordi jeg paa nogen Maade dermed vil have udtalt, at jeg i og for sig tror, at de Grunde, der anføres som tvingende for at antage Guldet som Myntgrundlag, ere afgjørende, men jeg ser derimod Nødvendigheden i en anden Retning. Jeg ser den deri, at lidt efter lidt har Guldet overstrømmet saa at sige hele Kontinentet, og at de Volkærker, som beskærmede os imod det, saa at sige ganske ere faldne bort. Det sidste Volkærk var Hamborg. Da Hamborg

opgav at fastholde Bankoen som Sølv, maatte man erkjende, at det var en Umulighed for Danmark længere at blive staaende ved Sølvfod. Det er nemlig umiskjendeligt, at Opinionen ved en saadan Bevægelse som denne har faaet en saa stor Magt, at det vilde være fuldkommen upraktisk at gjøre noget Forsøg paa at staa imod. Det er altsaa som en haard Nødvendighed, at jeg tror, at man maa gaa ind paa Foranstaltningen. Derved skiller jeg mig vistnok fra mangen af dem, der i Øvrigt slutte sig til den, at jeg ikke betragter det Nye i og for sig som et Gode, ikke i og for sig anser det for en Gevinst, at man er kommen til at forlade Sølvet og tage Guldet i Stedet for, men for nærmere at kunne udvikle den Betænkning, jeg i saa Henseende næver, og som jeg ønsker dog ogsaa maatte komme til Orde i den lovgivende Forsamling, forinden Sagen endelig vedtages, maa jeg gaa noget længere tilbage og bede om et Dieblits Opmærksomhed for en mere almindelig Betragtning.

En af de Hovedegenstaber og ganske sikkert en af de væsentligste, om ikke den allervæsentligste, som maa tillægges det ædle Metal eller de Metaller, der skulle tjene som Grundlag for Myntsystemet, er jo deres uforanderlige Værdiforhold, de ere Værdimaaleren for Alt, og der kan neppe tænkes nogen større Kalamitet, end naar saadanne Værdimaalere forrykkes. At det imidlertid kan ske, vide jo Alle; vi staa nu ved Begyndelsen af en Periode, hvori vi vistnok ville komme til at opleve en ganske mærkelig Forandring i saa Henseende, og se vi tilbage paa foregaaende Tiders Erfaring, vide vi jo Alle, at een Gang i det Mindste er Verden bleven hjemløst af en saadan almindelig Forrykkelse af alle Værdiforhold, nemlig den Gang ved Opdagelsen af den nye Verden Guld og Sølv i hidtil ukjendte Masser strømmede ind over Europa. Lad os engang se, hvorledes Forholdene dengang stillede sig. Jeg vil først bemærke, at Rigdom i alle Retninger den Gang var paa et saa at sige forsvindende Standpunkt lige overfor det, som vor Tid indtager i saa Henseende. Ogsaa de ædle Metaller Mangde var den Gang forsvindende mod nu. Forinden jeg gaar over til de saa tal, som jeg tror det passende at nævne, for at ikke den hele Forstilling skal blive fuldstændig vag og utydelig, vil jeg dog tillade mig at forudsikke en almindelig Bemærkning. Jeg vil for det Første gjøre opmærksom paa, at jeg udelukkende tager Hensyn til den europæiske Verden og til, hvad der er udgaaet fra den europæiske